

История безъ думи

И ние можемъ!

Бай Станю — редакторъ и пътешковци — сътрудници

52, „Зимнина“.

**

Презъ декември всъки знай,
Че не е като презъ май.
Туй което лъте има —
Нѣма го презъ лютата зима. —

Ето що, въ зимника старъ
скажти сме чуденъ даръ:
— „орѣхи, маджуни, сливи,
сухи сї, но не горчиви.“

Има още друго тамъ
каца съсъ туршия — знамъ,
ето още: „лукъ и празъ“,
зимнина за въ студъ и мразъ.

Н. Христовъ

Иде!

Черенъ облакъ — орисъ страшна
се подаде надъ баиръ.
На чело мълния блесна,
зачестиха тѣ безспиръ.

Вѣтъръ буенъ — вихъръ сжши
се понесе съ силенъ бѣгъ.
Залудува той край кѫщи,
дигна всѣки предметъ лектъ.

Вой и вѣтъръ — зло предчувствие...
Иде бѣро орисъ зла!
Иде бѣро съ градъ и нужди,
после — гладъ, беди, тегла... .

Емиль Антоновъ

клонъ закачи татковия новъ чадъръ и
го направи на парцалъ. Азъ се спуснахъ
стремглаво надолу. Паднахъ здрава
и си навѣхнахъ ржката. А новия
чадъръ? О, той скритомъ бѣ пратенъ
на тавана.

Бѣше недѣленъ денъ. Навѣнъ рѣмѣ
ше тихъ есененъ дѣждъ. Две седмици
отъ какъ си бѣхъ навѣхналъ ржката. Болките бѣха намалѣли и азъ я считахъ
вече за здрава. Татко се стегна да
излѣзе. Погърси си чадъра — нѣма го.
Попита мама кѫде е. „Не знамъ“, рече
ти. Ти си го прибирашъ, ти си го
тѣрси.“

— Азъ гледахъ на тавана единъ
скжсанъ, — обади се бати.

— Я иди го донеси, да го видя!
Той изтича горе, а моето сърдце,
горкото, замрѣ. Трѣбва да съмъ билъ
доста прибледнѣлъ, защото мама ведна
га ме хвана за челото и рече:

— Какво ти е? Да не си боленъ?
— Не, нищо ми нѣма — отговорихъ
и си легнахъ на одъра.

Бати се върна съ разкъсания чадъръ.
Щомъ татко го видѣ, изкрещѣ: „Той е! Кой го е скжсалъ?“ И веднага ме по-
гледна.

Азъ затворихъ очи. Въ ушитъ ми
нѣщо забучи. Въ зениците ми нѣщо
притъмни. И устихъ, какъ една здрава
желѣзна пръжка започна да се стоваря
отгоре ми.

Морски вѣлкъ

54 ДВАМАТА НЕМИРНИЦИ

Бѣше топла лѣтна привечеръ. Градътъ
потъваше въ мракъ. Хората започнаха
да се прибиратъ по домовете си.

По едно време пътната врата на
една кѫща въ окрайнината на града
се хлопна и отъ нея изкочи едно момче.
Спрѣ се за моментъ, огледа се наоколо
и хукна по една малка крива уличка.
Когато стигна кѫщата на Гошови, то
се спрѣ и почна да свири. Следъ малко
единъ отъ прозорците на кѫщата се
отвори и на него се показва една детска
главичка. Момчето, което бѣше на
улицата, каза шепнишкомъ:

— Гошо, хайде време е!
— Ей сега, излизамъ.

Следъ малко Гошо отърча на ули-
цата и се намѣри при приятеля си.

— Ше вървимъ ли, Бояне, попита
той?

— Да, ще вървимъ, — отговори
Боянъ и бѣзишката тѣ тръгнаха къмъ
баба Гинината кѫща. Когато стигнаха
до нея, тѣ се спрѣха, отвориха пред-
пазливо пътната вратичка и влѣзоха
въ двора. Той бѣше тѣсънъ и дълъгъ.
Въ дъното му се намираше кѫщата на
баба Гена. Огръденъ имаше насадени
много овошни дървета. Помежду тѣхъ
се издигаше една стара круша, отру-
пана съ зрѣли и сочни плодове. Щомъ
влѣзоха вътре, Гошо се обѣрна къмъ
Боянъ и му каза:

— Сега азъ ще се кача на круша-
та, а ти ще останешъ долу и ще съби-
рашъ крушитѣ, които ще ти пускамъ.

Гошо се покатери на дървото и
почна да къса круши и да ги хвърля
на Боянъ.

— Гошо, стига вече — се обади
по едно време Боянъ. — Напълнихъ
всичките си джобове.

Гошо почна да слизи, когато слѣзе
долу, тѣ си раздѣлиха крушитѣ и поч-
наха да ги ядатъ лакомо. Следъ малко
Боянъ каза:

— Гошо, прибери сега крушитѣ въ
джобовете си и хайде да бѣгамъ!

Двамата немирници излѣзоха тихо
на улицата и се оптиха къмъ Гошови.
Когато стигнаха до завоя на ули-
цата, минаха покрай единъ складъ. До
вратата му, на зида бѣха подпрени
нѣколко шахтови площи. Боянъ съзрѣ
площите и каза:

— Гошо, виждашъ ли тѣзи площи. Хайде
да бутнемъ една отъ тѣхъ Па ще
бѣгамъ!

Гошо безъ да му мисли, много каза:
— Хайде!

Двамата немирници хванаха площата
и Гошо почна да брони: — Едно-о, две-
е, три-и... Площата падна съ голѣмъ
трѣсъкъ на земята и се счупи на пар-
чета. Двамата немирници хукнаха да
бѣгатъ. Въ този моментъ срѣщу тѣхъ
вървѣше единъ човѣкъ, току що излѣ-
зълъ отъ съседната кръчма. Боянъ се
приближи до Гоша и му пришепи:

— Гошо, този човѣкъ може да ни
е видѣлъ, когато бутнахме площата...

Боянъ не бѣше свършилъ думитѣ
си, когато човѣкътъ се изравни съ тѣхъ
и улови Гоша за шията.

— Защо счупи площата, бе? — запита
човѣкътъ.

Гошо почна да плаче и да се оправ-
дава, че ужъ Боянъ билъ бутналъ пло-
щата.

Човѣкътъ повѣрва на Гошо и го
пушна. Въ този моментъ, когато се
почувствува свободенъ, Гошо бѣзо се
отдръпна на страна и хукна по улицата,
по която бѣше избѣгалъ Боянъ.

Презъ това време Боянъ се бѣше
отдалечилъ на голѣмо разстояние отъ
мѣстото, кѫдето човѣкътъ бѣше улови-
лъ Гошо и наблюдаване какво става
съ него.

Следъ малко двамата немирници се
събраха отново.

— Бояне, — каза Гошо — хайде
сега всѣки въ кѫщи! Трѣбва да си
отивамъ.

Тѣ се раздѣлиха и всѣки отиде у
дома си. Въ кѫщи родителите имъ ги
питаха, кѫде сѫ били и защо сѫ за-
къснѣли толкова много. Всѣки отъ тѣхъ
можа да се оправдае съ нѣщо, но презъ
всичкото време на вечерята тѣ бѣха
гузни, не имъ се приказваше и все за
площата мислѣха.

На сутринта единъ човѣкъ отъ
склада отиде у Гошови и Боянови и
съобщи на майките имъ за направената
пакость, като искаше да му се заплати
площата.

На обѣдъ, когато бащата на Гошо
се върна отъ работа и научи за случка-
та, той го извика и му каза:

— Гошо, ти си направилъ голѣма
пакость? Счупилъ си нѣкаква площа.
Ти знаешъ, че азъ не обичамъ да ми
се оплакватъ отъ тебъ. А сега ми кажи,
вѣрно ли е, че си счупилъ нѣкаква
шахтова площа, или не?

Гошо наведе глава и отговори
шепнишкомъ:

— Вѣрно.

— Тогава за наказание днесъ и
утре следъ училище нѣма да излизашъ
отъ кѫщи.

Същия денъ на обѣдъ, когато Боя-
новия баща се върна отъ работа, чо-
вѣкътъ отъ склада се яви при него и
поиска да му заплати 100 лв. за счупената
площа. Бащата на Боянъ извади
100 лв., и му ги подаде. Човѣкътъ до-
воленъ прибра парите и си отиде. Следъ
това бащата извика Бояна и почна да
му се кара:

— Бояне, съобщиха ми, че си счупилъ

пиль нѣкаква шахтова площа. Знаешъ
че и другъ путь си се проявявалъ съ
подобни пакости. Ето току-що заплатихъ
100 лв. за площата. Изглежда, че
ти отъ дума не се разбирашъ. За не-
мирството ти и за причинената пакость
наказвамъ те съ гладъ: сега и довечера
нѣма да ядешъ! А ако още единъ путь
ми се оплакашъ отъ тебъ, ще полу-
чиши и по-голямо наказание.

Така двамата немирници завършиха
този денъ и всѣки отъ тѣхъ получи
наказанието си, което напълно заслу-
жаваше.

Чичовски Никола-Вѣнцеславъ
учен. отъ II прог. кл. София

55 ПИЯНИЦА

Цѣлъ денъ въ кръчмата,
И Късно до срѣднощъ.
У дома жена, деца го чакатъ,
А той не идва още.

— Мамо, хлѣбецъ!
Се обажда бедно, дрипаво дете.
Майката го гледа съ погледъ тѣженъ,
Отъ очите ѝ сълза, подиръ сълза тече

И пакъ тая вечеръ, гладни легнаха
децата,
А вънъ есенния вѣтъръ брули съ
глѣзвъ листата.
Пакъ самичка, чака майката сломена,
гладна,
Ахъ, защо сѫбата е за нея безпощадна!

Въвъ зори той бѣ напусналъ вечъ-
кръчмата,
съ пиянски викъ и ругатни нападна-
пакъ деца-
и детски пистъкъ пакъ раздра нощта,
Проклетъ, проклетъ бѣди, несретнико-
пияница-баша!

Цвѣтанка Киро Ковачева
уч. II класъ, с. Мездра

56. КОЙТО ПИЕ

Отъ пазаръ съ баражъ се връща
бай Божилъ въвъ своята кѫща —
съ тояжка въвъ дѣница,
съсъ оканица въвъ лѣвица.

Цѣлъ денъ пазарлъци прави —
измори се дѣло стари;
седна той и хитро смигна,
оканицата надигна.

Но следъ малко той изпи я
и се простна като змия,
позадрѣма, позамѣрка
и залюсна той, захърка.

Две момчета го следиха
и баражеща му взеха,
после скриха се въ гората
загършуваха въ торбата.

Щомъ сѫбиди се погледна,
мързеливо се изтегна —
де тояжката, оката?
Де покупките въ торбата?

В. К. Христовъ-Плѣвенъ.

57. НЕ ИСКАМЪ ДА ПУША ТЮТОЮНЪ

Когато бѣхъ на 5 години баща ми
бѣше граниченъ офицеръ и живѣхъ
въ едно малко селце върѣдъ Малашев-
ската планина. Единъ денъ ни дойдоха
много гости. Видѣхъ че всички пушатъ,
Гледахъ, какъ жадно гълтаха цигар-
вия димъ и самодоволно изкарваха отъ
устата си пушечни колелца, отначало
мънички, после полека се разтигаха все
по-голѣми и по-прозрачни, губейки се
въ задимението. Искане ми се
и азъ да запуша. Следъ малко всички
тръгнаха на ски. Когато излѣзоха, азъ
грабнахъ една недогорѣла цигара, коя-
то бѣше оставена на масата и бѣзо,
бѣзо я захапахъ. Изведнажъ нѣщо ме
задуши и не можахъ да поема дъха
си. Когато се свѣтихъ — азъ бѣхъ въ
леглото си. Казаха ми, че съмъ се за-
давилъ отъ пушка и цѣлото ми лице
било посиняло. Единъ войникъ брък-
нала въ гърлото ми и ме свѣтилъ.

Когато се върнаха родителите ми,
азъ имъ разказахъ всичко. Тогава тѣ
ми казаха, че тютюнът е отрова, коя-<br